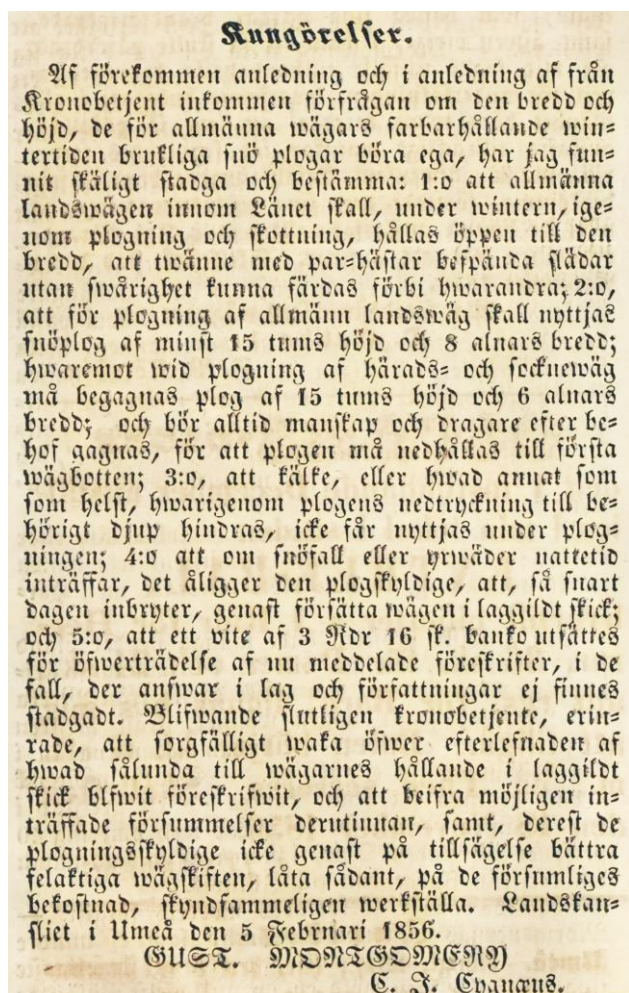

Storsnövintern 1873

Norra Västerbotten berättade i en artikel 1936-02-11 om ett stort snöoväder i februari 1873. Här är den artikeln.

Stig Sandström, stigsand49@gmail.com, www.lokalhistoriaskelleftea.se

1856-11-29 Bestämmelse om kustlandsvägens plogning (Skellefteå Nya Tidning)

I mitten av februari 1873 inträffade ett häftigt snöfall i förening med hård nordostlig vind. Det såg nästan ut som allt levande skulle begravas och kvävas i snö emedan ovädret fortsatte under flera veckors tid utan uppehåll.

Åtminstone i byarna närmast kusten kom man ingen väg med hästar de dagar då naturkrafterna rasade och massor av snö vräktes över bygden.

Kustlandsvägen bearbetades ändå dagligen på så sätt, att de plogskyldige grävde ett dike i den djupa snön. Man hade inte rätt att sluta upp fastän det arbete, som nedlades mången gång syntes lönlöst.

Någon vägfarande fick man ju alltid räkna med och landsvägen skulle ju hållas farbar, vilket framgår av följande:

På den tiden brukade en del bönder göra sig en icke så obetydlig inkomst genom framställning av salpeter. Varan försålles företrädesvis till Umeå, där den uppköptes för kronans räkning.

Några salpeterkörare, som befann sig på återväg hade gjort sällskap med posten och med stor möda tillryggalagt sträckan Broänge–Daglösten. Posten skulle ju fram, hette det.

De väghållningsskyldige i sistnämnda by fann ingen annan råd än att gräva ett snödike. Snöskottarna gjorde en ränna och hela karavanen följde dem i spåren under förhoppning att träffa ett annat ploglag på Bureheden. Men då foran kom fram till ombytesplatsen, hade manskapet ifrån Bureå redan anträtt återfärden och den ränna, som upparbetats fylldes på nytt med en oroväckande hastighet.

En av de resande lyckades emellertid med nästan övermänsklig uthållighet (utan skidor) ta sig fram till en liten gård i Burmorän. Därifrån begav sig en skidlöpare fram till själva samhället för att skaffa hjälp. Då de uttröttade snöskottarna i Bureå väl hunnit lägga sig till ro för natten, kom den ovannämnde skidlöparen och väckte de sovande, emedan en hop folk och hästar fanns översnöade bortom Högbacken.

I nattens mörker var man åter tvungen skovla undan snön för att hjälpa de nödställda. Först kl. 5 på morgonen påföljande dag uppnådde karavanen de första bondgårdarna i Bureå by.

En äldre man var så medtagen, att han föll avsvimrad, då han kom in i varmt rum. Den häst som mannen körde kunde inte förmås att gå in i främmande stall annat än med förbundna ögon. Med kamraternas bistånd klarades även den situationen.

I en av de större byarna i Skellefteå socken höll man just på med att ordna till storbröllop medan snöfallet pågick. Då själva bröllopsdagen randades var ingen i stånd att hämta vare sig prästen eller den fru som var tingad att klä bruden. Samtliga fjärrboende gäster uteblev. En del grannar gjorde

visit i bröllopsgården, men något bröllop blev det inte. Själva vigseln fick bero till en annan gång.

I Skråmträsktrakten gör man ännu i dag jämförelse med den s.k. Lass Nischa-vintern.

År 1873 hölls priset på trävaror ganska högt på grund av en del kända förhållanden i utlandet. Många bönder hade blivit skuldsatta under föregående hårda år. Nu fanns det en chans att förtjäna pengar för att möjligen göra sig skuldfri.

Bilade sparrar var mest efterfrågade. Det var visserligen möda för föda då man skulle leverera sådana, men rådlös blev man inte gärna.

Fram på vintern började ju dagarna bli långa. Solen sände sin vårliga glans över berg och backar och snön blev kram. Mot kvällen frös det och natten blev stjärnklar. Bäst att stiga upp i ottan.

Med rep över axeln drog man sparrar, lastade på en lämplig kälke. Uppnådde man därvid en lutning på den hårt hoptrampade dragstigen fick man lägga av repet och till och med åka med en bit. Många gånger i svindlande fart. Kom man så lyckligt ner till vattendraget eller basvägen, ja, då kände man sig så lycklig som om man fått kunglig nåd i stället för livstids straffarbete. Ett äventyr medför ju alltid en viss tjusning.

På så sätt utfördes arbetet i skogen ända till den tid på våren då det på en del ställen tre alnar tjocka snötäcket tunnats av, så att hästar kunde användas vid arbetet.

Den vårflood som bortförde den ymniga nederbörden var givetvis väldig. Dock icke så stor som man fruktat då snömängden varit jämförelsevis mindre i de inre delarna av landskapet.